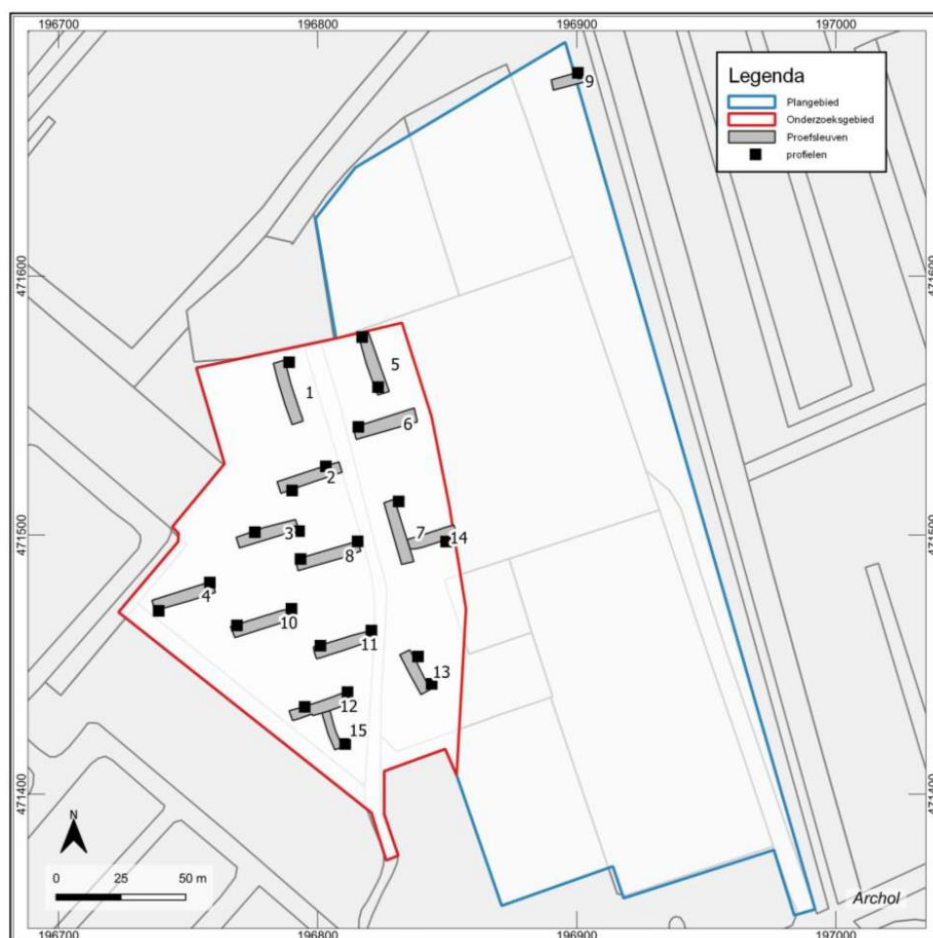

selectiebesluit		Plangebied	Terwoldseweg 5	
		Plaats	Apeldoorn	
APD	NO	Type onderzoek	proefsleuvenonderzoek	
		Onderzoekskader	BOPA (buitenplanse omgevingsplanactiviteit)	
		Uitvoerder	Archol	

Rapport	J.J. Brattinga, 2025: <i>Een archeologisch proefsleuvenonderzoek ten zuiden en oosten van het terrein van voormalig hofstede 'De Sprenkelaar'. Plangebied Terwoldseweg 5, gemeente Apeldoorn.</i> Archol rapport 863.		
	Archis zaakidentificatie: 5662349100		Versie: 2.0 (concept)
Aanleiding onderzoek	- Het onderzoek heeft plaatsgevonden in het kader van een omgevingsplanwijziging / BOPA (buitenplanse omgevingsplanactiviteit) ten behoeve van woningbouwontwikkeling. - Binnen het plangebied is de ontwikkeling van woningen gepland (zie figuur 1). Binnen de totale oppervlakte van circa 4,7 ha. zullen 105 woningen met bijbehorende tuinen, bijgebouwen en infrastructuur worden gerealiseerd. Daarnaast zal circa 1,5 ha. van het plangebied worden ingericht als groengebied. Figuur 1: inrichtingsplan (bron: PvE proefsleuvenonderzoek (Blom, 2024)) - Uit het eerder uitgevoerde bureau- en booronderzoek (Blom & Heunks, 2024) blijkt dat resten verwacht kunnen worden die verband houden met de hofstede Sprenkelaar. Daarnaast kunnen archeologische resten verwacht worden uit alle periodes vanaf het Laat-Paleolithicum. Met name resten van jagers-verzamelaars worden verwacht op de relatief hoog gelegen terreindelen. Op basis van de resultaten van het booronderzoek werd verwacht dat het bodemprofiel in het oostelijke deel van het plangebied vlakdekkend diep verstoord zou zijn. Bovendien gold hier vanwege de relatief lage en natte ligging een lagere verwachting. Besloten is daarom in het westelijke deel van het plangebied een proefsleuvenonderzoek uit te voeren (zie figuur 2). Het onderzoeksgebied beslaat een oppervlakte van circa 1,6 ha.		

selectiebesluit		Plangebied	Terwoldseweg 5
		Plaats	Apeldoorn
APD	NO	Type onderzoek	proefsleuvenonderzoek
		Onderzoekskader	BOPA (buitenplanse omgevingsplanactiviteit)
		Uitvoerder	Archol

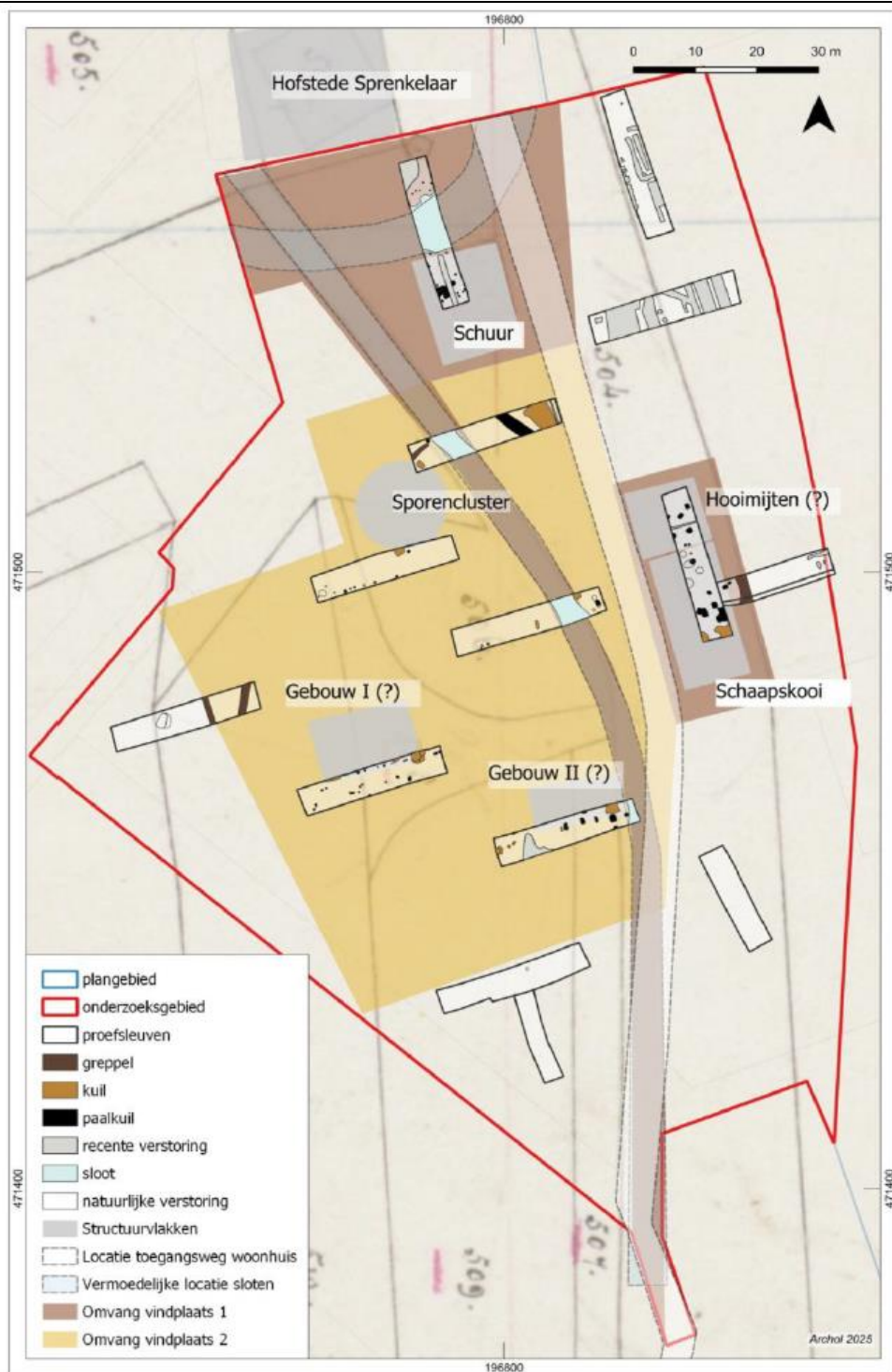

Figuur 2: het plangebied en het onderzoeksgebied met de aangelegde proefsleuven en profielen (bron: Brattinga, 2025).

Resultaten en advies

- Tijdens het proefsleuvenonderzoek zijn twee vindplaatsen aangetroffen. Vindplaats 1 betreft sporen van de hofstede Sprenkelaar uit de periode Volle/Late Middeleeuwen – Nieuwe tijd. Het gaat onder meer om sporen van een gracht, sloten, spiekers, een schuur en een schaapskooi. De vindplaats wordt begrensd door enkele perceelsgreppels in het oosten (s38) en westen (s120) van het onderzoeksgebied. De oostelijke greppel is ook afgebeeld op de Kadastrale Minuut van 1811-1832. Bovendien is het terrein ten oosten van die greppel grotendeels verstoord. In het zuiden is de begrenzing minder duidelijk maar de weinige sporen in proefsleuven 12, 13 en 15 vormen een goede aanwijzing dat daar geen sporen meer te verwachten zijn, op de sloot na die naar het zuiden toe doorloopt. Het noordelijk deel van de vindplaats, met de locatie van het hoofdgebouw van de hofstede, bevindt zich buiten de contouren van het onderzoeksgebied.
- Vindplaats 2 betreft sporenclusters die niet direct aan de ten noorden gelegen hofstede Sprenkelaar te relaterend zijn. Dateerbaar vondstmateriaal ontbreekt maar vermoedelijk gaat het om een nederzettingsterrein uit de middeleeuwen. De sporenclusters lijken te wijzen op twee gebouwstructuren en een mogelijke waterput (de grote kuil in werkput 10). Bijzonder is de aanwezigheid van een mogelijke bootvormige plattegrond met een datering in de volle of late middeleeuwen.

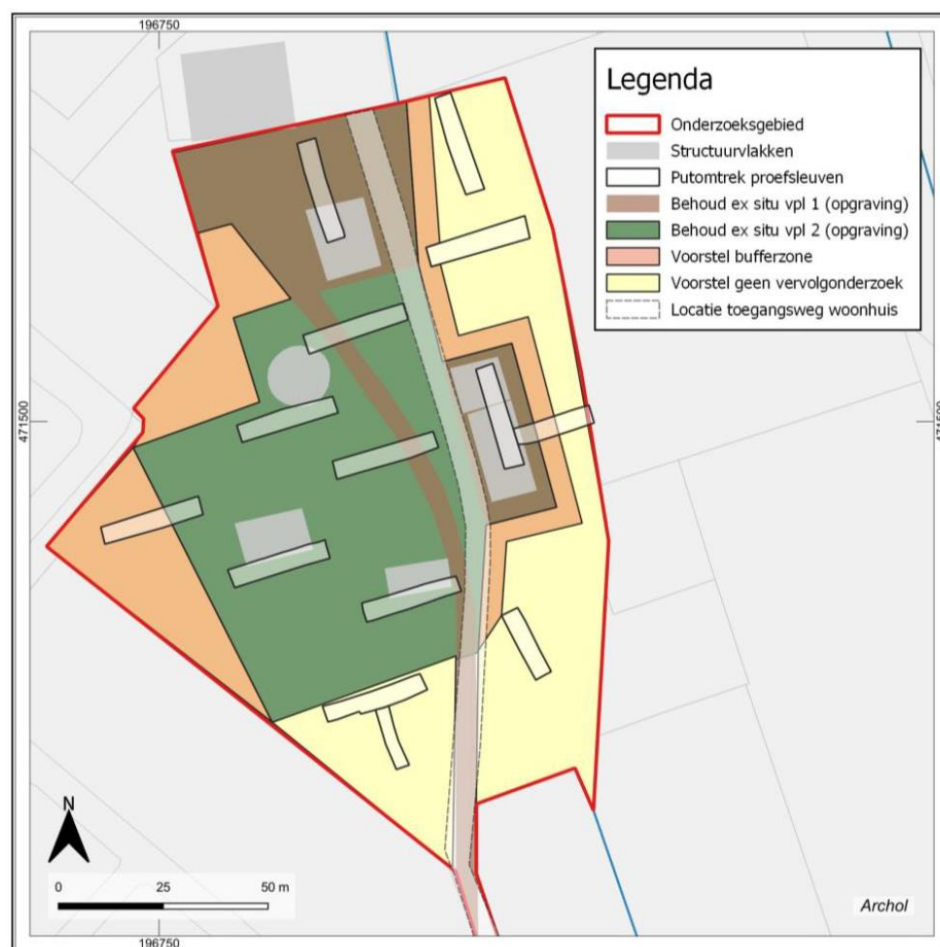
selectiebesluit		Plangebied	Terwoldseweg 5
		Plaats	Apeldoorn
APD	NO	Type onderzoek	proefsleuvenonderzoek
		Onderzoekskader	BOPA (buitenplanse omgevingsplanactiviteit)
		Uitvoerder	Archol

Figuur 3: resultaten van het proefsleuvenonderzoek, geplot op het kadastraal minuutplan 1811-1832 (bron: Brattinga, 2025).

selectiebesluit		Plangebied	Terwoldseweg 5	
		Plaats	Apeldoorn	
APD	NO	Type onderzoek	proefsleuvenonderzoek	
		Onderzoekskader	BOPA (buitenplanse omgevingsplanactiviteit)	
		Uitvoerder	Archol	

- Beide vindplaatsen zijn behoudenswaardig en behoud *in situ* is in de huidige plannen niet mogelijk. Geadviseerd wordt daarom om de vindplaatsen op te graven, waarbij een oppervlak van circa 2.450 m² ter plaatse van vindplaats 1 en circa 6.000 m² ter plaatse van vindplaats 2 zal worden onderzocht (zie figuur 4). Verder wordt geadviseerd om aangrenzend aan de vindplaatsen een bufferzone te creëren waarbinnen uitbreiding van de opgraving plaats kan vinden indien uit de opgraving blijkt dat de vindplaatsen verder naar het oosten of het westen doorlopen. In het westen gaat het om het terrein tussen en vindplaatsen en de grens van het onderzoeksgebied. In het oosten gaat het om een strook van 5 m breed rondom de vindplaatsen. Daarnaast adviseert Archol om de niet tot de vindplaats gerekende delen van het onderzoeksgebied ten zuiden van werkput 12 en ten oosten van de oostelijke bufferzone vrij te geven voor de voorgenomen ontwikkelingen.

Figuur 4: voorstel voor vervolgonderzoek (bron: Brattinga, 2025).

- Bij de uitvoering vormt het pad naar Rhapsodieweg 31 nog een punt van aandacht. Die zone (circa 750 m²) moet mogelijk in een later stadium onderzocht worden, afhankelijk van of dat pad tijdens het vervolgonderzoek nog gehandhaafd dient te blijven.

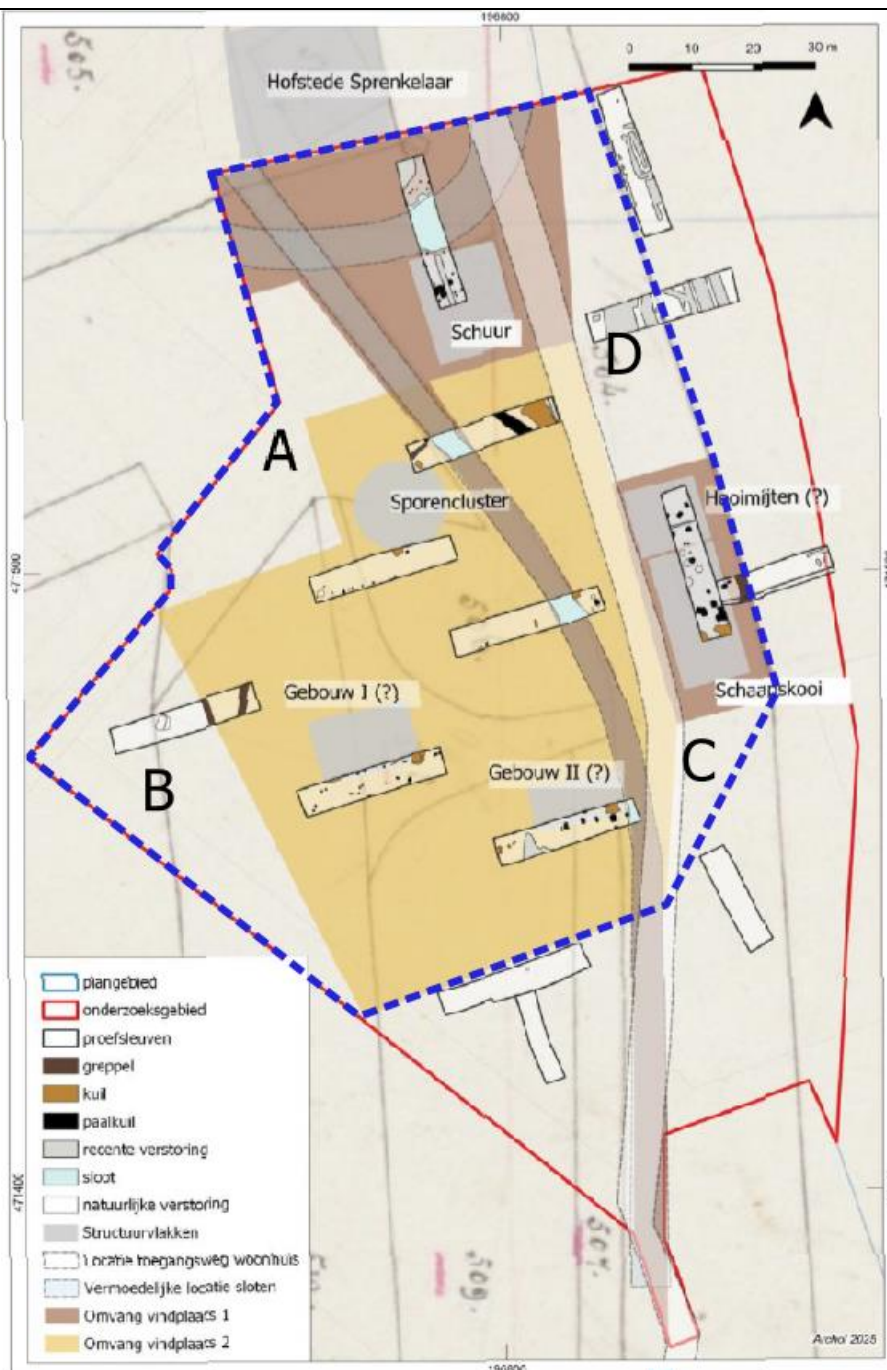
Selectiebesluit

- Met bovenstaand advies wordt deels ingestemd. De vindplaatsen dienen opgegraven te worden. Op enkele punten wordt daarbij afgeweken van bovenstaande advies. Hieronder zal dat nader worden beschreven en onderbouwd.

selectiebesluit		Plangebied	Terwoldseweg 5	
		Plaats	Apeldoorn	
APD	NO	Type onderzoek	proefsleuvenonderzoek	
		Onderzoekskader	BOPA (buitenplanse omgevingsplanactiviteit)	
		Uitvoerder	Archol	

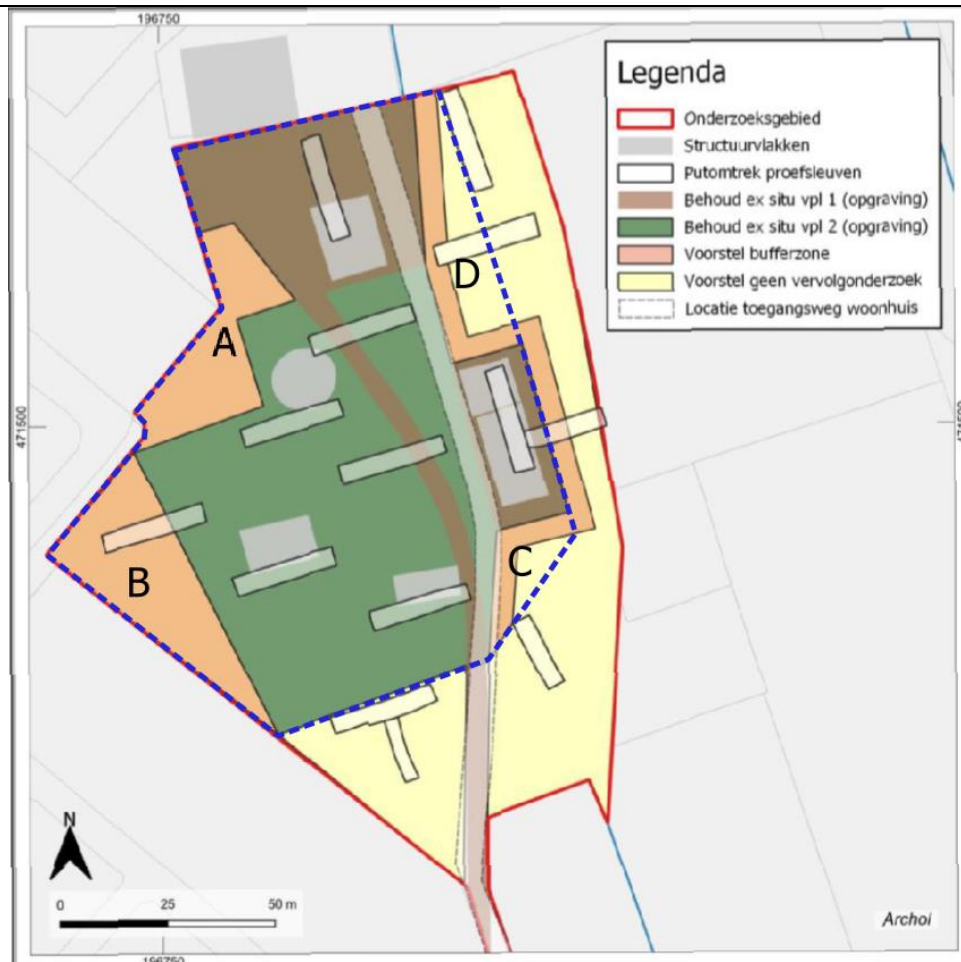
- In de figuren 5 en 6 is de onderzoekscontour voor de opgraving weergegeven met de blauwe stippecontour. Deze komt aan de noord-, west- en zuidzijde overeen met de contour van de voorgestelde opgraving uit het rapport, inclusief de bufferzone. Aan de oostzijde wijkt de contour af.
- Locatie A betreft de bufferzone ten (noord)westen van de werkputten 2 en 3. Hier is geadviseerd geen opgraving te laten plaatsvinden, tenzij uit de resultaten van de opgraving binnen de contour van de vindplaatsen aanwijzingen worden aangetroffen dat de vindplaats verder naar het westen doorloopt. Hier wordt niet mee ingestemd. Deze zone dient opgegraven te worden, tenzij tijdens het opgraven blijkt dat hier geen archeologische waarden aanwezig zijn. In dat geval kan in overleg met bevoegd gezag besloten worden de opgraving buiten de zone met archeologische resten te staken. De reden voor deze afwijking van het advies is dat in deze zone nog geen begrenzing van de vindplaatsen is vastgesteld. In de werkputten 1, 2 en 3 zijn sporen van de vindplaatsen aangetroffen en tussen deze werkputten en de plangrens zijn geen andere waarnemingen gedaan. Daarmee dient vooralsnog de plangrens als begrenzing van de vindplaats aangehouden te worden.
- In zone B wordt ingestemd met het advies. De westelijke greppel in werkput 4 is aangemerkt als begrenzing van de vindplaats. Opgraven ten westen hiervan is enkel nodig indien er aanwijzingen zijn dat de vindplaats buiten deze greppel doorloopt. Aangezien de greppel slechts in één werkput is aangetroffen, zal de contour van de opgraving tijdens het veldwerk nader in beeld gebracht dienen te worden. Dit wordt afgestemd met bevoegd gezag.
- In zone C is de begrenzing van zowel vindplaats 1 als vindplaats 2 onbekend. Deze dient derhalve ruim aangehouden te worden. Hier geldt net als in zone a dat opgraven noodzakelijk is totdat een begrenzing van de vindplaats wordt vastgesteld en de opgraving in overleg met bevoegd gezag begrensd kan worden.
- Zone D wordt eveneens opgegraven, tenzij hierbinnen een duidelijke begrenzing wordt aangetroffen voor de vindplaatsen 1 en 2. Vooralsnog geldt de greppel in werkput 14, die de kadastrale grens uit begin 19^e eeuw markeert, als oostelijke begrenzing van vindplaats 1. Ten oosten van de weg en ten westen van deze grens zijn verder nauwelijks waarnemingen gedaan die de vindplaats kunnen begrenzen. Werkput 5 lijkt buiten deze begrenzing te liggen en in werkput 6 bleek het vlak dermate verstoord te zijn dat geen sporen waar zijn genomen. Toch kan deze hoek op basis van bodemverstoring alleen niet vrijgegeven worden. de verstoring van het vlak in werkput 5 lijkt mee te vallen, evenals in de overige werkputten ten oosten van de weg. Bovendien zijn in de werkputten 7 en 14 nog aanzienlijke aantallen sporen van vindplaats 1 waargenomen. De mate van bodemverstoring ten oosten van het pad is daarmee onvoldoende aangetoond om deze zone vrij te kunnen geven.
- De overige zones, buiten de blauwgestippelde opgravingscontour, worden op voorhand niet archeologisch vrijgegeven. Mocht blijken dat de vindplaatsen doorlopen buiten de opgravingscontour, dienen ook die terreindelen opgegraven te worden. Daar staat tegenover dat de opgraving in overleg met bevoegd gezag ook eerder gestaakt kan worden binnen de opgravingscontour indien blijkt dat de grens van de vindplaats bereikt is, bijvoorbeeld in de zone ten zuidwesten van de proefsleuven 10 en 11.
- Ten behoeve van de opgraving dient een door bevoegd gezag goedgekeurd Programma van Eisen opgesteld te worden.

selectiebesluit		Plangebied	Terwoldseweg 5
		Plaats	Apeldoorn
APD	NO	Type onderzoek	proefsleuvenonderzoek
		Onderzoekskader	BOPA (buitenplanse omgevingsplanactiviteit)
		Uitvoerder	Archol

Figuur 5: toelichting selectiebesluit geplot op de resultaten van het proefsleuvenonderzoek (bron: Brattinga, 2025). De onderzoekscontour voor de opgraving is weergegeven met de blauwe stippellijn. Bijzonderheden bij de letters A t/m D worden beschreven in de tekst van dit besluit.

selectiebesluit		Plangebied	Terwoldseweg 5	
		Plaats	Apeldoorn	
APD	NO	Type onderzoek	proefsleuvenonderzoek	
		Onderzoekskader	BOPA (buitenplanse omgevingsplanactiviteit)	
		Uitvoerder	Archol	

Figuur 6: toelichting selectiebesluit geplot op het voorstel voor vervolgonderzoek uit de rapportage van het proefsleuvenonderzoek (bron: Brattinga, 2025). De onderzoekscontour voor de opgraving is weergegeven met de blauwe stippellijn. Bijzonderheden bij de letters A t/m D worden beschreven in de tekst van dit besluit.

Archeologiefonds	De wet bepaalt dat de verstoorder van de grond het archeologisch onderzoek betaalt. De kosten voor het archeologisch onderzoek komen dan ook voor uw rekening als initiatiefnemer van deze ruimtelijke ontwikkeling. In Apeldoorn vinden we het belangrijk dat deze kosten in een redelijke verhouding staan tot de (financiële) omvang van het project. Zijn uw kosten voor een gravend archeologisch onderzoek (proefsleuvenonderzoek of opgraving) hoger dan 1% van de bouwkosten? Dan kunt u mogelijk aanspraak maken op het Archeologiefonds van de gemeente Apeldoorn. Kijk voor meer informatie en voor de voorwaarden op www.apeldoorn.nl/archeologiefonds .
Behandeld door	G.W.J. Spanjaard
Autorisatie	M. Parlevliet
Datum	18-03-2025
Paraaf	